

LEBRIS

We know
books

Filip Gheorghe

VREME DE RĂZBOI

Roman

Hoffman

Ar fi putut fi o noapte la fel ca toate nopțile din alte veri, înaltă, liniștită și parcă protectoare, în care spiritele rele nu îndrăzneau să iasă din ascunzișurile lor, când se vedeau umbrele străvezii ale zânelor și se auzeau râsetele lor și cli-pocitul apei.

La început, răzbătuse, ca altădată, cântecul brotăce-ilor, care părea nu să strice, ci să sporească liniștea. Și de-odată, cântecul acela se prefăcuse în tunete și vaiere lungi, noaptea toată icnea și gemea și oamenii, buimaci, ieșiseră afară la porți să vadă ce se întâmplă. La prima vedere nu părea nimic neobișnuit, același întuneric blând, decolorat spre galben de lumina stelelor și a lunii, dar aerul, văduvit de miresme, părea agitat și năuc, ca un om care se repede în toate părțile, fiindcă nu știe pe ce cărare să o apuce. Și plutea un miros ciudat, ca atunci când te afli în preajma unui foc. Era semn că pe undeva ceva nu e în regulă.

Și au tresărit neliniștiți, când au văzut că printre sau pe sub stele alergau multe lumini, repezi ca niște fulgere,-păreau să izvorască de undeva, să urce și să coboare necon-tenit, ca într-un joc uriaș de artificii și la capătul prăbușirii lor, care nu se vedea, izbucneau niște tunete înfundate, ca desfăcându-se unele din altele.

Ce putea să fie? Nicio sărbătoare, cât de nebunească ar fi fost, nu putea avea nici o astfel de durată, nici asemenea proporții. Scăpaseră cumva din adâncul pământului titanii înlănțuiți de Zeus și puseseră iar munte peste munte și por-

niseră marea lor bătălie? Asta să fie? O luptă pe viață și pe moarte dusă acolo, în înaltul cerului? O fi avut loc vreo răzmeriță în iad și ce auzim noi sunt văicărelile dracilor, pe care îi aruncă de-acolo Dumnezeu? Se supăraseră cumva Dumnezeu, nu-i mai plăcea cum ieșise lumea pe care El o crease și o nimicea pentru a face alta în locul ei?

Du-te, bă, zisese găuit Bobocea, Dumnezeu nu s-ar apuca să o fărâme bucată cu bucată. Ar distruge-o toată dintr-odată.

Atunci ce e? întrebaseră cu glasul subțiat de frică Fulgerică. Poate niște farfurii zburătoare, numai alea aleargă așa ca săgeata. Ce vorbești, mă? Păi alea n-ar avea nici un interes să se prăbușească. Că doar n-au plecat de unde or fi plecat ele ca să se facă praf aici, la noi.

Sunteți niște proști, tremurase vocea lui Ferfeniță. Păi avioanele și rachetele nu zboară tot așa? Ba pot, zisese Nițuleac, dar nici nu vreau să mă gândesc... Ba să te gândești. Că exact asta sunt! Și de ce ar umbla ele de colo-colo pe cer? Ghici, Bobonete. Ei, na, de ghicit îmi arde mie acuma. Dar, mă miră forfota asta și probabil o noimă are ea. Știi în ce împrejurări se îngrămădesc ele așa? E, în care? În război, Bobonete!

Câteva momente nu se mai auzi nici un glas. Doar gâfâiala respirației. Terminați, mă, cu prostiile, se răsti Motoc. E doar un roi de stele căzătoare. Ce, n-ați auzit de așa ceva? Să nu cadă, dracu, în capul nostru!

Și din nou tăcură. Ideea cu războiul se înfipsea în mintea fiecăruia, stârnind forfota fricii.

Noaptea trecuse greu, dar parcă nu se terminase, deși se luminase de-a binelea de ziuă. Soarele suia deja spre în-

alturi, învăluind lumea în aceeași lumină caldă și blândă. Părea să nu fie atins în nici un fel de tulburarea oamenilor. La câte văzuse el la viața lui și la câte avea să mai vadă, nu-l putea impresiona nimic.

Poate avusese oarece temeri atunci când unii, speriați că într-o bună zi se va stinge și îi va lăsa să orbecăie prin întunericul etern, îi întindeau niște inimi încă palpitânde, mustind de sânge, să le mănânce ca să nu-i slăbească puterile. De parcă el ar fi fost un pui de canibal ori un vampir. Dar, poate că așa credeau oamenii că poate fi înduplecat să strălucească mai departe. Ori poate așa justificau ei nesăbuitele lor războaie – ca pe niște imense ofrande pe care i le aduceau lui.

Unii ațipiseră și bâiguiseră aiurea, alții nu dormiseră deloc, cu mintea prinsă ca într-o cușcă din care se zbătea să iasă, cutreierați de imagini înfricoșătoare. Trăiseră acolo, în pat, războiul așa cum li se perinda el în imaginație, asurziți de tunete și bubuituri, cu gâtlejurile uscate, amorțiți de spaime.

Zorii veniseră ca o binecuvântare, ieșiseră în curte, aerul era plumburiu și înecăcios și li se părea că vin de peste tot vuiete și vaiere și pentru că vorbele – așa credeau ei – aveau darul de a risipi frica și de a semăna încredere și siguranță.

Se adunaseră în mijlocul uliței, își văzuseră ochii încercănați de nesomn și legănând încă umbrele nopții și își povestiseră visele și vedeniile. Unii alergaseră printre dărâmături, urmăriți de schelălăiala câinilor înnebuniți și ei de frică, alții se ascundeau printre tufișurile țepoase ale pădurii, alții luaseră pușca și trăsaseră în neștire, cu degetul învi-nețit pe trăgaci.

Unii prinseră să se laude cu faptele lor de vitejie – cu o singură grenadă am dat gata un tanc, eu am făcut praf un cuib de mitralieră, doar cu o rafală am culcat la pământ vreo zece inși, am eliberat vreo șapte femei d-ale noastre pe care se apucaseră ăia să le rupă hanțele și să le dezbrace, l-am luat prizonier pe comandantul lor, un ăla zbanghiu, cu un ochi negru și cu unul verde... și când isprăvile s-au terminat, s-a așternut o liniște în care pulsau amestecate mirarea și frica.

Apoi, ca la un semn, toți eroii și-au făcut cruce. Sigur, nu ei făcuseră asemenea fapte eroice sau, dacă le făcuseră ei, asta se întâmplase într-o altă viață, într-o altă lume. S-au uitat unii la alții, temători și neîncredători, deși mintea, parcă abia stărnită, ar fi fost în stare să producă mai departe astfel de închipuiri fără seamăn. Dar, ăsta era lucrul important?

Fără îndoială că nu. Important era nu ce făcuseră în timpul nopții, când nici nu sforăiau, nici nu stăteau cu ochii pe pereți, când gândurile lunecă ușor spre alte țărâmurii. Important era ce puteau să facă acum, ziua, când totul se vede mai limpede. Când nu mai rămân decât niște umbre unduitoare ale sufletului.

Dar, care era lucrul acela? Se întrebau și nu știau să răspundă. Să ignore tot ce văzuseră și auziseră noaptea trecută și să-și continue viața ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic? Să organizeze ei un protest împotriva celor care erau la originea acelor grozăvii? Dar, nici nu știau cine sunt ăia și ce vor cu toată nebunia lor. Și-apoi ar fi contat acel protest? Ar fi avut el vreun ecou, vrun efect, ar fi trezit și cutremurat pe cineva? Cu siguranță că nu l-ar fi luat nimeni în seamă.

Și-atunci? Să pună mâna pe arme și să se ducă hotărâți să lupte... cu cine? Și unde să plece așa, de nebuni? Și ce ar fi

putut să facă ei cu pușcoacele lor? Ar fi stins ei luminile alea, care zbârnâiau pe cer?

Să stea chirciți în casele lor și să aștepte ce?

Fraților, își pițigăiasse glasul Fulgerică, dacă stăm așa, o să o luăm razna. O să vorbim, dracului, numai în dodii și o să facem numai tâmpenii.

Și ce să facem, Fulgerică? Nu știu. Gândiți-vă și voi. Eu zic să nu facem nimic, zise Bobonete. Atâta timp cât la noi e liniște, eu cred că ar trebui să ne vedem mai departe de-ale noastre și să ne încredem în Dumnezeu.

Bine zis, rosti Nițuleac. Dumnezeu n-are cum să nu știe ce e cu povestea asta. Și eu sunt convins că e de partea noastră, fiindcă noi credem în El.

Bun, și totuși ce să facem? Simplu. Să mergem să Îl întrebăm. Unde? Cum unde? La biserică. Se uitară unii la alții, nu prea siguri că îl vor găsi pe Dumnezeu și că El le va răspunde. Părea, însă, lucrul cel mai înțelept.

Așa că porniră prin praful uliței, stârnind nedumerea celor care îi priveau. Niște inși care nu păreau să aibă aceleași temeri, pentru că pesemne toată noaptea dormiseră buștean. Ori vor fi văzut, dar nu le era frică?

Ăștia, zisese Motoc, se vede treaba că nu vor veni lângă noi să protesteze. Lasă-i, mă, a zis Bobocea, ăștia habar n-au unde mergem noi. Noi mergem să ne întâlnim cu Dumnezeu! a adăugat cu mândrie și mândria asta parcă i-a pleoștit dintr-odată. Parcă le dăduse cineva o scatoalcă. Cum să te întâlnești cu Dumnezeu? Parcă Dumnezeu e un bețivan, care te așteaptă în fața crășmei să beți și voi una mică?

Nu mai auziseră demult povești cu Cel de Sus, de pe vremea copilăriei, când se apuca bātu să le vorbească, neclar li se părea, despre un bătrân cu barba albă, care putea fi în-

tâlnit fie pe vreo cărare pe câmp, unde se legănau macii și mirosea a grâu copt, fie pe vreo uliță din sat. Nu înțelegeau ce căuta pe-acolo bătrânul acela, fiindcă nu părea un bogătan venit să-și inspecteze moșia și nici nu credeau că e atât de puternic, fiindcă bātu, care era și el bătrân, nu mai putea să taie nici o găină și abia își mai târșăia picioarele. Și dacă tot umbla când și când printre oameni, acum de ce nu mai vine?

Așa cum nu veneau nici zmeii cei fioroși, nici balaurii cu șapte capete și nici tânărul acela frumos, care le tăia limbile și le înșira pe o sfoară ca pe niște mărgelile. Nu, toate acestea trebuiau să fie rodul închipuirii lui bātu, care ar fi vrut și el să aibă puterile celor despre care vorbea. Și Dumnezeu de o astfel de poveste trebuie să fi fost iscat.

Dar, dacă nu era așa, atunci de ce fuseseră înălțate atâtea biserici? Ca să îngenunchezi în fața cui și să te rogi la cine? Ridicau oamenii atâtea temple numai de dragul unor povești?

Înseamnă că există totuși, că l-am supărat noi cu ceva, ca proștii și de aceea și-a luat cerurile și s-a dus mai departe, de aceea nu mai vedeau nici măcar umbra bătrânului cu barbă albă și tot de aceea am făcut bisericile, pentru a avea un loc anume unde să-i arătăm smerenie și să-l implorăm să se întoarcă, pentru că avem mare nevoie de El.

Doamne, ce bine ar fi să apară acum pe mijlocul uliței, să se oprească și să stea de vorbă cu noi, să ne spună să nu ne facem griji, fiindcă nu ni se va întâmpla nimic, că nu va fi nimic și că, chiar dacă va fi, ne va apăra El!

Dar, în mijlocul uliței nu este decât Mandravelă, ziditorul de case, pe care meseria îl poartă de colo-colo și care îi întâmpină vesel nevoie mare. Oamenii se arată și ei bucu-

roși, pentru că Mandravelă este un guraliv, prieten cu toată lumea. Unde ați plecat, mă? Vă duceți să bateți pe cineva, care a dat cu pietre după câinele vostru ori ați pus de vreo răzmeriță?

Nici una, nici alta, zice Bobonete și îi povestește în detaliu toată îngrijorarea lor. Ce, mă, sunteți ca sălbaticii ăia, care se sperie de un avion? Tu nici n-ai auzit ce ți-am spus. Hai cu noi, ca să te convingi. Eu? La biserică? Voi habar n-aveți ce se întâmplă pe la biserici. Ce s-ar putea întâmpla? Păi pe unde am fost eu, mai în fiecare biserică plângea câte o icoană. E, cum așa? Așa bine.

La una m-am dus și eu. De curios, că n-am văzut așa ceva în viața mea. Am intrat, era plin de lume – bărbați, femei, chiar și copii, toți în genunchi, cu palmele împreunate. În fața lor, o icoană. Un sfânt, căruia dădea să i se prelingă numai dintr-un ochi o lacrimă. Îi atârna așa, pe pleoapă, dar nu cădea. Mă, zic eu în gând, ăsta de ce nu plânge și el ca lumea, cu amândoi ochii? Mi s-a părut ciudat, știți. M-am dat aproape, m-am făcut că-l ating din greșeală și i-am șters lacrima. Na, zic, ca să te înveți minte. Și ce credeți, fraților? I-a dat imediat alta. Când am văzut asta, am îngenuncheat și eu, dar nu făceam nimic, că eu nu m-am rugat niciodată.

Am stat acolo vreo jumătate de oră, chinându-mă să îndrug și eu niște vorbe. O rugăciune ceva, dar nici nu știam la cine să mă rog și nu-mi era clar nici pentru ce anume. Zic, ăsta, dacă plânge, înseamnă că nu e bun de nimic, că e nepuțincios. Mai bine să mă rog la Dumnezeu să-l învețe p-ăsta să plângă ca lumea. Aia nu era nici măcar smiorcăială.

Nu știi dacă Dumnezeu o fi auzit ce i-am spus. Apoi mi-am adus aminte că, de fapt, am treabă, că mă așteaptă mistria și am plecat. Săptămâna următoare eram în altă par-

te, într-un târg prăpădit, unde unul își făcea vilă cu piscină. Zic taci că aici nu plânge nimeni. Și numai ce aud a doua zi că acolo plânge Maica Domnului. Hai Mandravelă s-o vedem și noi pe Maica. Eram curios dacă plânge cu amândoi ochii.

Și m-am dus, fraților. Lume ca la balamuc. Era și curtea plină. M-am strecurat printre îngenuncheații ăia, în vreme ce toată biserica era asurzită de țipetele unui copil. Mă, nesimțit e ăla, care l-a adus și nu-l scoate, dracu, afară ori nu-i dă una peste gură, să tacă. Când mă dau mai aproape, ce credeți? Maica plângea tăcut, cu amândoi ochii, dar pruncul din brațele ei orăcăia de mama focului. Mă enerva la culme, n-am suportat niciodată copiii, care nu se mai opresc din urlat. Îmi venea să-i dau un dos de palmă, dar m-am abținut, că ar fi tăbărât toți ăia pe mine. Așa că am plecat.

Și-acu voi vreți să mă duceți la biserică, să mai văd pe vreunul plângând? Nu, mai bine mă proțăpesc într-o crâșmă, să-mi plâng și eu amarul la o bere, că tot am niște zile libere. Puteți să mergeți și voi...

Oamenii se priviră, era tentant într-adevăr, dar curiozitatea a fost mai puternică decât ispita. Dacă și în biserica lor plânge cineva? Dacă nu Maica, măcar vreun Pafnutie d-ăsta.

Dar, dacă icoanele plâng, e de rău. Înseamnă că se va întâmpla ceva cu lumea asta pusă, parcă, numai pe răutăți. Înseamnă că avioanele alea... Și exploziile! Și flăcările, care se înfingeau ca niște pumnale în inima nopții!

Dar, dacă icoanele plâng, Mandravelă are dreptate. E clar că sfinții ăștia nu sunt buni de nimic. N-ar trebui să oprească ei nebunia asta? Poate Pruncul tocmai d-aia orăcăia: îl enerva neputința ăstora. Și-atunci...

Atunci numai Dumnezeu știe și numai El poate face ceva. Să stingă ca pe o nimica toate luminile acelea bezmetice... Ori să prefacă bombele în flori. Cum ar fi, când te uiți tremurând după o drăcovenie d-asta, să-ți cadă în brațe un buchet de garoafe sau un snop de flori de cireș. Hm!

Și tot gândind și bodogănind, au ajuns. În curtea largă, cu câteva tufe de trandafiri, nu era nimeni. Deasupra ușii de la intrare, într-un triunghi era pictat un ochi uriaș. Parcă nu-l mai văzuseră. Un asemenea ochi, aici? se bălbăi Ferfeniță. Ochiul cel neadormit, răspunse Motoc. Ța care veghează tot timpul. Aha!

În dreapta era Sf.Niculae, care, după ce se uitară atent, nu plângea. În stânga, de mărimea sfântului, era primarul. Ța ce caută, mă, aici? întrebă iritat Bobocea. Cum, mă, nu știi? replică Fulgerică. Primăria a zugrăvit fațada. Ea a dat banii. I-a dat de la el? A dat banii noștri. Cinstit ar fi fost să fie zugrăvit tot satul. Da, mă, dar cine conduce satul? Nu el? Și apoi, Fulgerică, tu ești prea urât ca să fii pus pe zidul bisericii. Ai speria babele.

Intrară. Liniște și răcoare. Doar câteva bătrâne risipite pe la icoane, își mișcau buzele și dădeau din cap. Părea că stau de vorbă, că înțeleg și sunt de acord cu ce li se spune.

Preotul nu era. Ța ori s-a îmbătat, ori nu mai iese din casă de frică.

Rămaseră înghesuiți spre mijloc. Parcă era mai bine dacă erau aproape unul de altul. Dacă ar fi fost preotul, l-ar fi întrebat pe el dacă știa ceva despre ce se întâmplă sau urmează să se întâmple. Dacă popa n-ar fi știut, l-ar fi rugat pe el să-l iscodească pe Cel de Sus. Așa, riscau să rămână fără nici un răspuns.

După ce s-au ciondănit un pic în șoaptă, s-au apucat să cerceteze fiecare icoană. Nu plângea niciuna. Asta era de bine. Se putea să nu vină peste ei nicio primejdie.

Apoi au luat la rând fiecare babă. Nici astea nu plângeau. Înseamnă că nu primiseră nicio veste, care să le îngrijoreze. Ba, unele aveau o față senină, cu un soi de mulțumire, care părea să le netezească zbârciturile. Și asta era de bine.

Și totuși, ceva mai departe, în fața unui sfânt cam morcânos, uneia i se zdrumicau lacrimile peste riduri. Era urâtă, își schimonosea cumva chipul, ochii i se îngustaseră și buzele i se făcuseră mai subțiri. Asta de ce o fi plângând? Lăsase acasă pe cineva, care trăgea să moară? O certase sfântul că venise la biserică în niște papuci jerpeliți? Sau... preluase ea plânsul sfântului pentru vremurile grele ce aveau să vină? Să fie așa semnul...?

Dar, cum poți să spui în sat: bă, plângea o babă la biserică! E asta un eveniment, anunță el ceva? E un lucru obișnuit, toate babele plâng. Își plâng tinerețea pierdută, plâng peste amintirile, care le-au înseninat cândva viața, plâng pentru durerile, care nu le mai dau pace, pentru morții, care le întetesc frigul singurătății...

Dar, noi, se gândește Ferfeniță, noi veniserăm să ne întâlnim cu Dumnezeu. Și El... n-a știut că venim? A știut, dar n-a venit pentru că n-are ce să ne spună? Sau are, dar abia acum lucrează la strategia de apărare? Sau se pregătește să intre în război, dar nu s-a hotărât de partea cui să fie? O fi în toiul unor negocieri? Cert e că ne întoarcem așa cum am venit.

Mai verificară o dată icoanele, nicăieri nici o lacrimă, în afară de cele ale babei, care plângea acum cu sughițuri, și ieșiră. Mai întârziară o vreme prin curte, poate Dumne-